

STANDPUNT OVER DE HERVORMINGEN van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

In de laatste fase van de hervormingen van het GLB voelen wij, de Werkgroep Jonge Boeren van de Europese Coördinatie Via Campesina (ECVC), de noodzaak om ons standpunt kenbaar te maken. We zijn bang dat het hervormde GLB zal **doorgaan met het verwaarlozen van de daadwerkelijke behoeften van jonge boeren, en in het bijzonder, de kleine, agro-ecologische boeren**. In 2017 rapporteerde de Europese Rekenkamer¹ al dat het jeugdbeleid van het GLB voor de periode 2007-2020 ineffectief bleek te zijn geweest in het aanpakken van de brandende kwestie van generatievernieuwing in de Europese landbouw. Gezien het uitblijven van significante veranderingen betreffende het jeugdbeleid binnen de hervormingen, verwachten we dat er wederom voorbij zal worden gegaan aan één van de belangrijkste doelen van het GLB: het faciliteren van toetreden van nieuwe boeren.

We zijn ons bewust dat het GLB op zichzelf alleen niet alle problemen zal oplossen. Andere beleidsvormen betreffende plattelandsgebieden, tevens als nationale maatregelen en regulaties, zijn noodzakelijk om dit te bewerkstelligen. Echter, het GLB blijft het belangrijkste politieke framework voor de landbouw en plattelandsontwikkeling binnen de Europese Unie.

Middels dit standpuntdocument, willen we zowel onze belangrijkste bedenkingen over de huidige GLB hervormingen, alsook onze visie en alternatieve voorstellen, presenteren. Het GLB beleid heeft een significante invloed op ons, terwijl we geen zeggenschap hebben in het hervormingsproces. De erkenning van de rol van jonge boeren op papier alleen is niet voldoende. We willen actieve steun door middel van effectieve beleidsvormen, en het recht om deel te nemen aan de besluitvorming. Zonder jonge boeren is er geen toekomst voor de Europese landbouw.

Maar eerst, een introductie

We zijn jonge mensen, gepassioneerd en toegewijd aan de landbouw. Sommigen van ons zijn al boer, maar de meesten van ons proberen dit nog te realiseren. Sommigen van ons zijn opgeleid tot boer, anderen nemen het stokje over van hun ouders, maar de meeste van ons komen van verschillende achtergronden. We (be)werken zowel ons geboorteland als buiten de grenzen, we zijn migrant- en seizoensarbeider, we werken op het platteland en in de stedelijk gebieden. We zijn rijk in onze diversiteit. We hebben wellicht niet de 'juiste' ervaring, kennis en vaardigheden, maar we zijn gemotiveerd om te leren. Het is niet ons doel om de Europese landbouw competitief en winstgevend te maken, maar in plaats daarvan willen wij voedselvoorziening zeker stellen door gebruik te maken van maatschappelijke en ecologisch verantwoorde voedselsystemen. **We steunen kleinschalige, agro-ecologische voedselproductie. We streven naar voedselsoevereiniteit, het beschermen van biodiversiteit, en het respecteren van de rechten van boeren en landwerkers.**

¹ European Court of Auditors, 2017. *Special report no 10 EU support to young farmers should be better targeted to foster effective generational renewal*. Available at: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=41529>

We willen een toekomstbestendige en eerlijke lastenverdeling tussen generaties in de landbouw. We willen erkenning van de EU over de sleutelpositie van jonge boeren in de huidige en toekomstige landbouw, met steun en beloningen die daarbij horen. We willen met name dat de EU prioriteit gaat geven aan de jonge boeren die met agro-ecologische methoden voedsel produceren om daarmee aan lokale behoeftes te voorzien.

We verwerpen voedselsystemen die leunen op kapitalisme, industrialisatie, neokolonialisme, exploitatie en geweld tegen mens en natuur. **Voor ons gaat de landbouw niet alleen over het produceren van eten, maar over het maken van een politiek standpunt.**

Onze bezwaren, onze eisen, onze alternatieven

De gemiddelde arbeidsinzet in Europese landbouw heeft een dalende trend, en slechts 11% van de boerenbedrijven worden gerund door boeren die onder de 40 zijn². Recent evaluatieonderzoek, uitgevoerd door de Europese Commissie³, wijst er naar uit dat het GLB voornamelijk bijdraagt aan het onderhouden van bestaande boerenbedrijven, in plaats van het creëren van nieuwe. Pogingen van jongeren en nieuwkomers om activiteiten op te starten binnen de midden- en kleinschalige landbouw falen door het gebrek aan ondersteuning (financieel, training, advies) en stimulansen.

Ons voorstel is tweedelig; Ten eerste eisen we dat de Lidstaten een **toereikend budget toewijzen voor jonge boeren** als onderdeel van hun Nationaal Strategisch Plan (NSP), en ten tweede een verhoging van de huidige maximale financiering van 3% van het volledige GLB budget, wat naar ons inzien een ontoereikend en weinig ambitieuze deal is. We verwachten **streng toezicht, verantwoording, naleving en transparantie** van het jongerenbeleid op nationaal niveau om nakoming en reproductie van 'good practices' te garanderen. Bovendien geloven we dat maatregelen voor aanvullende inkomensondersteuning aan jonge boeren niet vrijwillig zouden moeten zijn voor de Lidstaten.

In verschillende landen vertraagt inkomensondersteuning het proces van generatievernieuwing omdat sommige boeren de betalingen gebruiken als inkomensondersteuning ter compensatie van de lage pensioenen.

We vragen Lidstaten om serieus **de impact van de nationale pensioenregelingen te evalueren** die de toegang van jonge boeren in de landbouw beperken, en om de pensioenregelingen zodanig aan te passen dat deze in het voordeel werken van zowel de jongere als de oudere generaties.

² Eurostat, 2016. *Young people in farming*. Available at: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/income-support/young-farmers_en

³ European Commission, 2021. *COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EVALUATION of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas*. Available at: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/ext-eval-cap-gene-renewal-study-report_2021_en.pdf

Volgens de Europese Rekenkamer faalt het GLB in het ondersteunen van jonge en startende boeren door de afwezigheid van een analyse over de daadwerkelijke behoeften⁴. Maatregelen van zowel Pijler I (Directe Financiering) en Pijler II (Plattelandontwikkeling) sluiten niet aan bij de behoeften, behalve door een aanvullend inkomen te bieden, en faalt met het belonen van 'best practices'. We willen daarom benadrukken dat de laatste EU enquête over jeugd en landbouw in 2015 is uitgevoerd.

Het is de verantwoordelijkheid van zowel de EU als de individuele Lidstaten om ervoor te zorgen dat het GLB aansluit bij de daadwerkelijke behoeften van jonge boeren en dat 'best practices' worden beloond. We eisen **een nieuwe EU enquête om de huidige behoeften van jonge en startende boeren te evalueren en we vragen hier kleinschalige agro-ecologische boeren bij te betrekken**. Enquetes en evaluaties op EU, nationaal en regionaal niveau dienen de diversiteit aan ervaringen onder jonge boeren en nieuwkomers mee te nemen, juist vooral omdat ze significant verschillen van de al gevestigde boeren.

Een punt van cruciaal belang is de onacceptabele en onrechtvaardige logica achter het toezeggen van financiële steun vanuit het GLB: gebaseerd op eigendom van land of kapitaal, geeft het GLB prioriteit aan grote en rijke boerenbedrijven die de capaciteit bezitten om grootschalige investeringen te doen, terwijl de midden- en kleinschalige boeren, die meer milieu- en klimaatvriendelijk oplossingen aanhangen (bijv. mindere mate van intensiviteit, het gebruik van 2e hands materialen) verwaarloosd worden. Deze kapitalistische logica staat haaks op de visie van de "van boer tot bord"-strategie (F2F), die de noodzaak van steun aan agro-ecologische en kleinschalige boeren voor het creëren van een duurzamere en kortere voedselketen mogelijk maakt helder verwoord. Het is ook in tegenspraak met de doelstellingen van de Europese Green Deal (EGD), die ambitieuze doelen heeft met betrekking tot emissiereducties en maatschappelijke gelijkheid.

We willen de EU aansporen om **de incompatibiliteit tussen het GLB, de F2F-strategie en de EGD op te lossen**. Ook verwachten we dat het GLB, in overeenstemming met de nieuwe EU **Biodiversiteitsstrategie**, de agrarische biodiversiteit in lucht-, land- en aquatische ecosystemen zal beschermen. Natuurlijke bronnen als land, water en zaden zijn gemeenschappelijk bezit en kunnen niet worden beschermd als ze op de markt worden verkocht als verhandelbare goederen.

We zijn er stellig van overtuigd dat eco-regelingen en vergroeningsmaatregelen niet zullen bijdragen om de doelen van de F2F, de EGD en de Biodiversiteitsstrategie te halen. We beschouwen deze maatregelen als het zoveelste voorbeeld van greenwashing om de macht in handen van de agro-industrie te houden. Er is niets "ecologisch" aan precisie en hightech landbouw. We willen **de huidige definities van eco-regelingen verwerpen aangezien ze niets anders doen dan het vergroten van de destructieve gevolgen van de intensieve landbouw op ecosystemen, het klimaat en in het levensonderhoud van mensen**.

⁴ European Court of Auditors, 2017. *Special report no 10 EU support to young farmers should be better targeted to foster effective generational renewal*. Available at: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=41529>

Toegang tot land is volgens het Europese Parlement de grootste barrière voor jonge en startende boeren⁵. Als gevolg van privatisering en commodificatie is beschikbaar land te duur geworden om te pachten of te kopen voor hen die land niet door erving tot hun beschikking hebben. Bovendien draagt de op hectare gebaseerde verdeling van subsidie door het GLB bij aan de concentratie en competitie om land, waardoor het nog moeilijker wordt voor nieuwkomers om landbouwactiviteiten te initiëren. Jongeren hebben bovendien minder toegang tot kredieten: de EC rapporteert dat 27% van alle door jonge boeren ingediende aanvragen binnen de EU afgewezen worden door banken, vergeleken met het veel lagere afwijzingspercentage van 9% voor oudere boeren⁶.

We verwelkomen en bemoedigen de realisatie van een **verplicht begrenzingsmodel** om de hoeveelheid subsidies die worden toegekend aan grote boerenbedrijven te beperken, en daarnaast een **verplichte herverdeling** van de huidige financiële steun aan grote boerenbedrijven naar middel- en kleinschalige bedrijven, vooral als deze gerund worden door jongeren.

We vragen om een **radicale verandering in de manier waarop subsidies en andere financiële hulp toegekend wordt**. De toekenning van subsidies kan niet alleen plaatsvinden op basis van de hoeveelheid land die men in eigendom heeft, kapitaal of de capaciteit die men heeft voor investeringen, maar moet gebaseerd worden op **levering van sociaal-ecologische praktijken en diensten** aan lokale gemeenschappen en die het algemeen belang dienen, zoals de productie van gezond en voedzaam voedsel, de ontwikkeling van vaste banen, de revitalisering van plattelandsgebieden, het beschermen van biodiversiteit, het respect voor milieu en dieren, en het gebruik van 2e hands materialen. Bovendien roepen we zowel de EU als de lidstaten op om initiatieven te steunen die succesvol zijn gebleken in het faciliteren van toegang voor nieuwkomers in de landbouw - zoals toegang tot land - in het bijzonder voor kleine agro-ecologische boeren.

Karakteristiek voor nieuwe bedrijven is dat dit vaak kleine economische bedrijven zijn met een initiële part-time inspanning van de (pacht)boer. We zijn daarom voorstanders van een inkomensaanvulling om nieuwe boeren te helpen: we zijn van mening dat **inkomenssteun verstrekt moet worden in combinatie met vestigingsubsidies, en dat vervolgens het ontvangen bedrag geleidelijk af zal nemen naarmate het inkomen stijgt**. Om er voor te zorgen dat deze hulp daadwerkelijk een aanvulling is op het inkomen en het niet voor investeringen misbruikt zal worden dient deze hulp zo verdeeld te worden dat deze per maand wordt uitgekeerd.

We maken ons zorgen over de impact die de voortdurende deregulatie van de markt en vrijhandelsovereenkomsten (FTA's) heeft op de val van landbouwprijzen, die in toenemende mate voor problemen zorgen voor alle boeren, jong en ouder, om zich in hun levensonderhoud te voorzien. GLB subsidies kunnen geen economische compensatie worden voor onvoldoende inkomen als gevolg van lage prijzen voor landbouwproducten.

⁵ European Parliament, 2017. *Research for AGRI Committee – Young farmers – Policy implementation after the 2013 CAP reform, DG for Internal Policies, policy department B – Structural and cohesion policies*. Available at: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU\(2017\)602006_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU(2017)602006_EN.pdf)

⁶ European Commission, 2021. *COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EVALUATION of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas*. Available at: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/ext-eval-cap-gene-renewal-study-report_2021_en.pdf

We willen dat het GLB gebaseerd wordt op marktregulatie om **eerlijke prijzen voor boeren te garanderen**. Er moet ook rekening worden gehouden met de maatschappelijke en ecologische kosten van productie bij het bepalen van de marktprijs om de vernietigende effecten van dumping in exportlanden te voorkomen. Als het om handel gaat, geloven we dat de EU moet **stoppen met het steunen van vrijhandelsovereenkomsten (FTA's) en mijnprojecten** omdat deze bijdragen aan klimaatverandering, milieuvervuiling en sociale onrechtvaardigheid en deze verhinderen bovendien het bereiken van voedselsoevereiniteit op zowel het noordelijk als het zuidelijk halfrond.

Plattlandsgebieden lopen leeg en bijna 30% van EU landbouwgrond loopt risico om verlaten te worden⁷. Vanwege gebrek aan diensten en infrastructuur is het platteland onaantrekkelijk en ontoegankelijk voor jongeren. Tegelijkertijd zijn er desalniettemin vele jonge mensen die op boerderijen willen wonen en werken, maar die tegen obstakels aanlopen, uiteenlopend van beschikbare medische hulp tot toegang tot onderwijs en internet.

We moeten stoppen met het gebruik van **plattlandsgebieden** om monocultuur ongelimiteerd uit te breiden en in plaats daarvan moeten wij deze gebieden hervormen tot **rijke en aantrekkelijke plekken voor jonge mensen om te leven en werken**. Midden- en kleinschalige landbouw biedt de mogelijkheid om op het platteland banen te creëren, juist vooral voor jonge mensen. Jonge boeren zijn tevens een potentiële brug tussen steden en het platteland: ze hebben de neiging om voedsel te produceren voor burgers en coöperatieven en maken gebruik van andere directe verkooppunten (zoals CSA's, boerderijwinkels) in plaats van te produceren voor traditionele groothandelaren, en ze wonen en werken vaak op de boerderij zelf.

We roepen de Lidstaten op om **het belang en de middelen te vergroten die aan Pijler II (Plattlandsontwikkeling) van het GLB worden toegewezen**, door middel van investeringen die gebaseerd zijn op de specifieke behoeften van elk gebied. Wij vinden dat deze maatregelen een verplichting moeten worden voor Lidstaten. Gezien de moeilijkheden bij het opstarten van landbouwactiviteiten voor jonge en startende boeren, vinden wij dat alle nieuwkomers een rechtstreekse en tijdige financiële hulp moeten krijgen om operationeel te worden (bijv. 25.000 euro). Jongerenfondsen van Pijler II zouden door Lidstaten toegezegd moeten worden volgens transparante criteria, gebaseerd op gelijkheid en behoefte, en niet gebaseerd op de economische mogelijkheden van de regio. Er is een eerlijke verdeling van geld nodig om ook mogelijkheden te creëren in gebieden met minder gunstige sociaal-economische omstandigheden.

De EC erkent dat toegang tot kennis een andere barrière vormt voor jonge en startende boeren. In 2016 had slechts 43% van de jonge boerderijmanagers meer dan alleen praktische ervaring⁸.

⁷ European Parliament, 2020. *Research for AGRI Committee - The challenge of land abandonment after 2020 and options for mitigating measures*. Available at: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2020\)652238](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2020)652238)

⁸ European Commission, 2021. *COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EVALUATION of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas*. Available at: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/ext-eval-cap-gene-renewal-study-report_2021_en.pdf

We geloven dat toegang tot training, advies en steun voor jonge boeren in Europa ontoereikend is. Het is zelfs zo dat bedrijfsadviseringsystemen (Farm Advisory Systems, FAS) voor startende boeren in de EU zeldzaam, ontoereikend of niet-bestaand zijn, bovendien zijn ze niet kosteloos toegankelijk.

Wij zijn van mening dat het GLB de **creatie van ondersteuningsdiensten voor jonge boeren** zou moeten faciliteren, op lokaal, regionaal, en nationaal niveau. Deze initiatieven zouden **gratis en toegankelijk** moeten zijn en advies moeten bieden over verschillende aspecten, waaronder andere toegang tot land, financiering en andere middelen, van toegang tot bijvoorbeeld zaden tot kennis en juridische hulp. Het GLB zou ook initiatieven moeten steunen die gericht zijn op het delen van vaardigheden en kennis onder jonge boeren. Deze initiatieven bestaan reeds in Europa, en zouden als voorbeelden van 'best practices' moeten worden gezien.

Vele jonge en nieuwe boeren, migrant of niet, zijn slachtoffer van exploitatie. Naast het moeten accepteren van onzekere en illegale werkomstandigheden, hebben vele jongeren geen of onvoldoende toegang tot sociale beschermingsnetwerken of -vangnetten. Zonder dienstverband en sociale bescherming, worstelen jonge landwerkers met zichzelf te kunnen voorzien in basisbehoeften (schoon water, sanitaire voorzieningen, voedsel, onderdak en gezondheidszorg) wat leidt tot schending van veelvoudige mensenrechten.

We vragen om toevoeging van sociale voorwaarden (social conditionality) in het GLB⁹. Boerderijen die mensenrechten en rechten van jonge mensen schenden zouden geen steun van de EU en haar Lidstaten meer mogen ontvangen. We willen in het bijzonder de rol van jonge vrouwen en jonge migranten in de landbouw erkend en gesteund zien worden door instellingen op lokaal, nationaal en EU niveau, hierbij verwachten we samenhang met andere beleidsvelden, zoals migratiebeleid.

We maken ons zorgen over de slechte vertegenwoordiging van jonge boeren in de besluitvorming van de EU, en dan voornamelijk in het hervormingsproces van het GLB. We vinden het zorgelijk dat jonge, kleinschalige boeren niet vertegenwoordigd worden ondanks hun relevantie voor de toekomst van kleine boerenbedrijven en agrarische familiebedrijven in Europa.

We geloven dat het GLB de creatie van een nieuw bestuursmodel, gebaseerd op voedselsoevereiniteit, zou moeten faciliteren voor de landbouw in Europa. Om dit te realiseren is het van absoluut belang om de **vertegenwoordiging van jonge boeren in besluitvorming en -processen te verbeteren en diversifiëren** om dialoog tussen hen en de EU te verzekeren. Daarom vragen we om de oprichting van een **EU Civiele Dialoog Groep (EU Civil Dialogue Group) gewijd aan jonge boeren**.

⁹ European Coordination Via Campesina, 2021. *Open Letter: the new CAP needs social conditionality*. Available at: <https://www.eurovia.org/open-letter-the-new-cap-needs-social-conditionality>

We zijn bezorgd over de grote afhankelijkheid van het GLB van nieuwe technologieën en digitalisering, omdat deze afhankelijk zijn van de macht van bedrijven, extractivisme en omdat dit gebruik komt met enorme kosten op sociaal en milieu gebied.

In plaats daarvan steunen we **technologieën en innovatie van kleine boeren** die gebaseerd zijn op **agro-ecologie**, die niet voor uitputting van natuurlijke bronnen zorgen en toegankelijk zijn voor iedereen. We vragen EU-instellingen te stoppen met steunen van een voedselsysteem waarin grote ondernemingen meer macht hebben dan kleine boeren.

We verwerpen de liberalisering van New Breeding Techniques (NBTs) omdat deze, net als oudere generaties van genetisch gemodificeerd organismen (GMO's), risico's vormen voor de agro-ecologische diversiteit, boerenrechten en traditionele kennis. We vragen om een **ban op de mogelijkheid tot het patenteren van genen en unieke inheemse karakteristieken van planten en dieren**¹⁰, en de **erkenning van de rechten van boeren om hun eigen zaden te gebruiken en uit te wisselen.**

De weg vooruit

Om voedselzekerheid in de komende jaren te garanderen zal Europa de toegang van nieuwe boeren moeten steunen en aanmoedigen. Dit is geen morele verplichting, maar een cruciale noodzaak. Een langetermijnperspectief en een verandering van paradigma is nodig voor de toekomst van landbouw. Voedselsoevereiniteit en agro-ecologie bieden al concrete oplossingen om ons voedsel op duurzame en eerlijke wijze te kunnen produceren, met respect voor natuur en mensenrechten, waarbinnen producenten en de lokale gemeenschappen ondersteund worden. De kleinschalige landbouw heeft de mens gedurende duizenden jaren succesvol en duurzaam gevoed en heeft daarmee de bestaanszekerheid en het levensonderhoud van velen op het platteland verzekerd. Het is van belang om het boeren in leven te houden en de enige manier om dit te doen is door directe steun en de erkenning van jonge mensen die dit willen doen. Maar als allereerst is het van belang om de politieke wil te veranderen, want er kan geen voedselsoevereiniteit bestaan in een economisch systeem waarin winst en continue groei belangrijker worden gevonden dan voedsel zelf.

¹⁰ European Coordination Via Campesina, 2016. *Contribution of ECVC to the debate on Patents on plant and animal materials in the EU*. Available at: <https://www.eurovia.org/wp-content/uploads/2016/10/EN-Contribution-of-ECVC-to-the-debate-on-Patents-on-plant-and-animal-materials-in-the-EU.pdf>

EUROPEAN COORDINATION VIA CAMPESINA

The European Coordination Via Campesina is a European grassroots organization which currently gathers 31 national and regional farmer, farm worker and rural organizations based in 21 European countries. Rooted on the right to Food Sovereignty, our main objective is the defence of farmers' and field workers' rights as well as the promotion of diverse and sustainable family and peasant farming. These principles in turn, demand food and agricultural policies based on legitimacy, fairness, solidarity and sustainability. These are necessary to ensure food security, food safety, public health, employment in rural areas and to tackle the issues of the global food crisis and climate change. We demand the development of a new and improved EU agricultural policy based on the above principles. ECVC is the regional member of La Vía Campesina, the largest grassroots international peasant movement. Together we strive for societies where agriculture serves the needs of the communities rather than financial markets or corporations.